

Green Velo®

WSCHODNI SZLAK ROWEROWY

**Królestwo
rowerowe
Ziemia
Sandomierska
i Dolina
Dolnego Sanu**

Wschodni Szlak Rowerowy
Green Velo

Jak korzystać z przewodnika	3
Mapa królestwa	4
Legenda	5
Informacje o królestwie	
Królestwo rowerowe Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu	6
Atrakcje turystyczne	
Leżajsk – klasztor i grób cadyka	9
Skansen w Kolbuszowej	10
Pałac Czartoryskich w Sieniawie	11
Krzeszów	12
Rudnik nad Sanem	13
Ulanów	14
Pałac Leszczyńskich w Baranowie Sandomierskim	15
Radomyśl nad Sanem	16
Królewskie miasto Sandomierz	17
Zawichost	18
Skotniki	19
Koprzywnica – klasztor pocysterski	20
Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Sulisławickiej w Sulisławicach	21
Klimontów	22
Opatów	23
Rytwiany	24
Kurozwęki	25
Zamek Krzyżtopór w Ujeździe	26
Szydłów – polskie Carcassonne	27
Staszów i okolice	28
Wycieczki	
Po ziemi leżajskiej	30
Żołnierskim szlakiem pułkownika Zieleniewskiego	32
Na szlaku zamków i rycerzy	34
Sandomierskie tajemnice	36
Sandomierz i Tarnobrzeg – perły po dwóch stronach Wisły	38
Informacje praktyczne	40

Jak korzystać z przewodnika

Przewodnik adresowany jest do miłośników aktywnego wypoczynku na „dwóch kółkach”. Zaproponowano w nim kilka wycieczek rowerowych i opisano znajdujące się na ich trasie atrakcje. Wszystko opatrzone wieloma praktycznymi wskazówkami i informacjami.

1 Mapa królestwa

Mapa obejmuje całe królestwo rowerowe z zaznaczonym przebiegiem szlaku Green Velo. Przedstawione na niej elementy objaśnione są w legendzie.

2 Atrakcje na szlaku

Opisy atrakcji pozwalają na odpowiedni do wieku turystów (np. dzieci/dorośli) i ich zainteresowań (rodzina/grupa młodzieży/seniorzy) wybór najciekawszych miejsc do odwiedzenia.

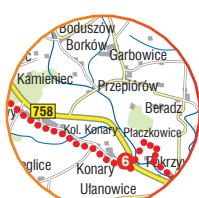
3 Informacje o atrakcjach

W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje o obiektach, takie jak: dane teleadresowe, terminy i godziny otwarcia czy informacje uzupełniające.

4 Mapa wycieczki

Na schematycznej mapce wycieczki zaznaczone są główne miejscowości i atrakcje na trasie, co pozwala zorientować się w jej całościowym przebiegu.

5 Opis wycieczki

W opisie trasy znajdują się wszystkie ważne informacje dotyczące jej przebiegu, sposobu poruszania się i mijanych atrakcji.

6 Informacje o wycieczkach

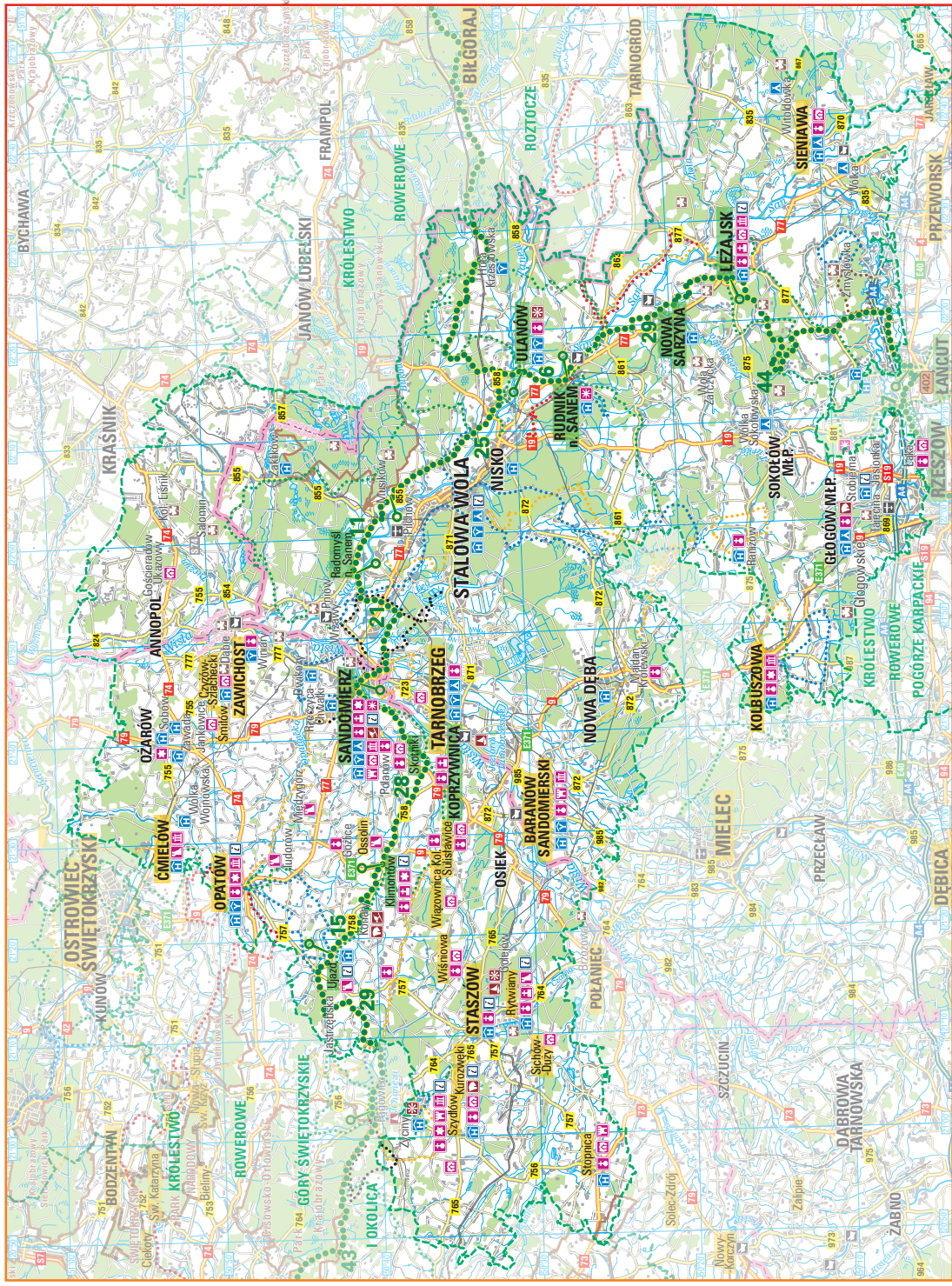
W przejrzysty sposób za pomocą symboli przedstawione są tu informacje dotyczące trasy, takie jak: długość, nawierzchnia, trudność czy czas przejazdu.

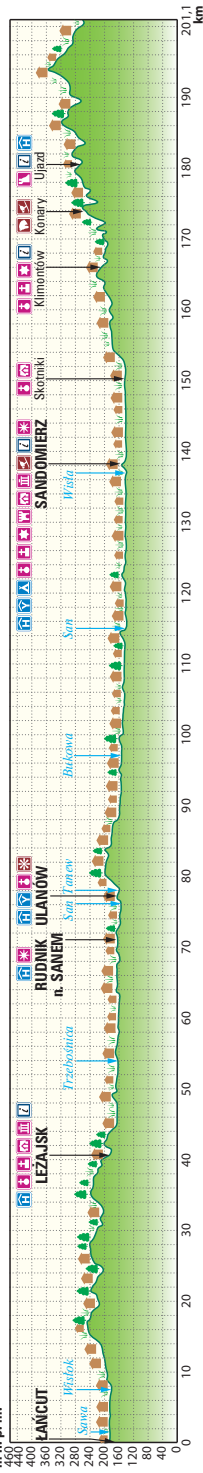
7 Informacje praktyczne

Królestwo rowerowe
**Ziemia
Sandomierska
i Dolina
Dolnego Sanu**
Informacje o królestwie

1:100 000

Skala 1 : 750 000

2 0 2 4 6 8 10 km

Objaśnienia znaków

- Granice Królestw Rowerowych
- **18** Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo; odległości w km
- Inne szlaki rowerowe
- Hotele; schroniska młodzieżowe; pola namiotowe, campingi
- Kościoły; klasztory; cerkwie; pamiątki kultury żydowskiej
- Muzea; pałace i dwory; zamki; ruiny
- Pozostałe atrakcje turystyczne; ośrodki wypoczynkowe; informacja turystyczna
- Ośrodki sportów wodnych; ośrodki narciarskie; stadniny
- **ULANÓW** Miejscowości atrakcyjne turystycznie na szlaku rowerowym Green Velo
- **OPATÓW** Miejscowości atrakcyjne turystycznie
- Parki narodowe; parki krajobrazowe
- Lasy
- **A4** Autostrady
- **S7** Drogi ekspresowe
- **79** Drogi krajowe
- **871** Drogi wojewódzkie; drogi inne
- Koleje główne; drugorzędne
- Lotniska; promy rzeczne
-   Przejścia graniczne: drogowe; kolejowe
- Granice państw; granice województw

Królestwo rowerowe

Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu

Królestwo rowerowe Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu położone jest na obszarze Kotliny Sandomierskiej i Wyżyny Sandomierskiej, na pograniczu dwóch województw – świętokrzyskiego i podkarpackiego. Przez sam środek prezentowanej krainy przebiega rzeka Wisła. Po jej prawej stronie rozciąga się płaski teren ograniczony od południa rzeką Wisłok, a od wschodu rzeką San. Po lewej stronie Wisły rozpościera się malowniczy krajobraz sadów kwitnących wiosną i owocujących latem i jesienią. Koloryt nadają liczne wąwozy lessowe z najśłynniejszym Wąwozem Królowej Jadwigi w Sandomierzu, liczące 500 milionów lat Górnopięprzowe, a po przeciwnej stronie Wisły rozległa Puszcza Sandomierska i Lasy Janowskie. Przełom Wisły, zwłaszcza w okolicach Baranowa Sandomierskiego, Sandomierza i Zawichostu, zachwyca pięknymi widokami, a najładniejsze panoramy wspomnianych miejscowości najlepiej oglądać podczas rejsu statkiem.

Zachowało się tu niezwykle bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe. Cenne pamiątki zostawili po sobie zarówno cystersi (Koprzywnica), kameduli (Rytwiany), jak i Żydzi (Leżajsk, Klimontów), bogaci magnaci (Krzysztof Ossoliński w Ujeździe, ród Leszczyńskich w Baranowie Sandomierskim) oraz królowie (Kazimierz Wielki w Sandomierzu). Znajduje się tu wiele interesujących miejsc związanych z kultywowaniem miejscowych tradycji, na przykład Ulanów – ważny ośrodek flisacki, którego tradycje jako jedne z pierwszych w Polsce znalazły się na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego, oraz Rudnik nad Sanem – znany na całym świecie ośrodek wikliniarstwa. Swym niecodziennym klimatem zachwycają: średniowieczny Sandomierz, zwany „małym Wawelem” zamek w Baranowie Sandomierskim, zbudowany na wzór kalendarza monumentalny zamek Krzyżtopór w Ujeździe oraz organy w bazylice w Leżajsku – jeden z najcenniejszych tego typu instrumentów w Europie.

Prezentowane królestwo rowerowe ze względu na powszechne występowanie tu sadów i ogrodów to również królestwo kulinarne.

Tylko w okolicach Sandomierza znajduje się ponad 20 tysięcy hektarów sadów jabłoniowych, śliwowych, morelowych, brzoskwińowych i czereśniowych. Poruszając się tutaj

szlakami rowerowymi, można skosztować zarówno świeżych owoców i warzyw, jak i soków, surówek, przetworów oraz potraw regionalnych przygotowywanych na ich bazie.

Koneserzy win mogą udać się w podróż Sandomierskim Szlakiem Winiarskim, na którym warto spróbować wytwarzanych w miejscowych winnicach wysokogatunkowych win gronowych, bądź Sandomierskim Szlakiem Jabłkowym prowadzącym między innymi obok gospodarstw sadowniczych, przetwórczy restauracji. Ze względu na tę niezwykłą specyfikę opisywanego królestwa wiele organizowanych tu imprez ma charakter kulinarny. Na Powidlakach w Krzeszowie można skosztować tradycyjnych powideł ze śliwek, na Europejskim Świącie Jabłka w Obrazowie czy Wojewódzkim Świącie Kwitnącej Jabłoni w Samborcu – pieczonych jabłek, na Wojewódzkim Świącie Pomidora w Dwikożach – pysznej zupy pomidorowej, a na festiwalu Czas Dobrego Sera w Sandomierzu – produktów mlecznych.

Szlak Green Velo w królestwie Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu to propozycja dla rowerzystów oczekujących bezpiecznego przejazdu przez malownicze tereny nadwiślańskie oraz w pobliżu rzek San i Wisłok. Trasa prowadzi przez najciekawsze zakątki tej ziemi, odkrywając kolejno jej tajemnice. Ukształtowanie szlaku w części podkarpackiej jest niemalże płaskie, natomiast po stronie świętokrzyskiej przechodzi w lekko pofałdowane. W większości biegnie drogami lokalnymi o niskim natężeniu ruchu, miejscami przez wcięte wąwozy lessowe bądź pośród pofalowanych sadów i pól. Istnieje również wiele możliwości jazdy rowerem poza szlakiem. Największa sieć bocznych tras rowerowych zlokalizowana jest w okolicach Leżajska, Rudnika i Radomyśla nad Sanem, Sandomierza, Opatowa i Klimontowa. W miejscowościach tych znajduje się również najlepiej rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna.

Królestwo rowerowe
Ziemia
Sandomierska
i Dolina
Dolnego Sanu

Atrakcje turystyczne

Leżajsk – klasztor i grób cadyka

Leżajsk to średniej wielkości miasto położone w biegu dolnego Sanu, na skraju Puszczy Sandomierskiej. Jego najciekawszym zabytkiem jest późnorenesansowy obronny zespół kościoła i klasztoru Bernardynów z bazyliką Zwiastowania Najświętszej Marii Panny. Kompleks stanowi jeden z najcenniejszych obiektów architektury sakralnej w Polsce, który chętnie odwiedzają pielgrzymi. W katakumbach klasztoru utworzono Muzeum Prowincji ojców Bernardynów, w którym zgromadzono liczne eksponaty religijne. Kościół wzniesiono w stylu wczesnobarokowym w typie bazyliki. Najważniejszym elementem wystroju świątyni są organy powstałe w drugiej połowie XVII wieku. W latach 1903–1905 instrument odnowiono w stylu romantycznym. Z boku organów głównych znajdują się dwa dodatkowe instrumenty, razem tworzące unikatowy w skali światowej zespół trzech organów, które mogą obsługiwać jednocześnie trzej organistów. W lesie obok klasztoru urządzono dróżki kalwaryjskie z drogą krzyżową. Innym interesującym miejscem w Leżajsku jest grób cadyka Eli-melecha. Słynny duchowny żydowski żył w XVIII wieku i był przywódcą duchowym polskich chasydów. Corocznie w rocznicę śmierci cadyka rzesze judaistów przyjeżdżają do Leżajska, by odprawiać modły przy miejscu spoczynku mędrca. W dawnym dworze starościńskim utworzono Muzeum Ziemi Leżajskiej, w którym można obejrzeć ekspozycje związane z regionem leżajskim, szczególnie browarnictwem.

Centrum Informacji Turystycznej

ul. Rynek 1a, 37-300 Leżajsk
www.kultura.lezajsk.pl

tel. 17 787 70 67

Skansen w Kolbuszowej

W 1978 roku w Kolbuszowej powstał skansen związany z kulturą budownictwa ludowego Lasowiaków i Rzeszowiaków. Obiekt zajmuje powierzchnię 25 hektarów. Zgromadzono tu chaty kryte strzechą, zagrody chłopskie, młyn, kuźnię, pasiekę, kapliczki oraz wiatraki. Część ekspozycji związana jest z zabudową miejską regionu Galicji. Pośród starych chałup ulokowany jest staw, który dzieli części poświęcone Rzeszowiakom i Lasowiakom. Cisza, spokój, interesujące ukształtowanie terenu oraz przewaga terenów zielonych sprawiają, że zwiedzając, można mieć poczucie przebywania na prawdziwej wsi. W skansenie zgromadzono kolekcję ludowych przedmiotów użytkowych, jak stroje ludowe, narzędzia czy kolbuszowskie meble. Wystawiona jest również kolekcja przedmiotów związanych z pożarnictwem. Kolbuszowa poza skansenem nie ma wielu walorów turystycznych. Jednak sama lokalizacja miasta jest ciekawa, gdyż leży ono nad... Nilem! Chociaż turysta nie musi się obawiać, że w niewielkim cieku spotka krokodyle. Jest to jedynie zbieżność nazw – prawdopodobnie błąd popełniony dawno temu podczas przepisywania mapy. Miasto położone wśród lasów Puszczy Sandomierskiej jest dobrą bazą wypadową w okoliczne lasy i do wiosek, gdzie kultywuje się dawne tradycje ludowe.

ul. Wolska 36
36-100 Kolbuszowa
www.muzeumkolbuszowa.pl

tel. 17 227 10 71

Pałac Czartoryskich w Sieniawie

W niewielkim miasteczku położonym w dolinie Sanu znajduje się ciekawy pałac. Pierwotne założenia pałacowe sięgają czasów Sieniawskich i przypadają na początek XVIII wieku. Do budowy rezydencji wykorzystano pozostałości fortyfikacji bastionu z drugiej połowy XVII wieku. W późniejszym okresie posiadłość przejęli Czartoryscy, którzy przebudowali gmach w stylu późnobarokowym, stylizowanym na francuskie rezydencje wiejskie. Dużych zniszczeń obiektu, jakie powstały w czasie II wojny światowej, nie zdołali naprawić prywatni właściciele pałacu. Dopiero w latach 80. XX wieku rezydencja została odnowiona, a wraz z nią 20-hektarowy park pałacowy. Obecnie w pałacu działa luksusowy hotel oferujący noclegi w komnatach. Połączenie nowoczesności z tradycją oraz dobrze utrzymany park przywołują na myśl czasy świetności tej posiadłości magnackiej. Inne miejsce związane z rodem Czartoryskich znajduje się pod posadzką w parafialnym kościele Najświętszej Marii Panny. Umiejscowiono tam kryptę grobową wykorzystywaną aż do lat 90. XX wieku. Miejsce pochówku udostępniane jest zwiedzającym po wcześniejszym uprzedzeniu gospodarza świątyni.

ul. Kościuszki 32
37-530 Sieniawa
www.palacsieniawa.pl

tel. 16 649 17 00

Krzeszów

Wieś położona nad Sanem ma interesującą małomiasteczkową zabudowę. Wyraźne miejskie założenia urbanistyczne nawiązują do miejskiej przeszłości miejscowości. Ze względu na położenie przy sławnym Sanie kwitł tu handel. W 1641 roku król Władysław IV Waza nadał miejscowości prawa miejskie. W okresie rozbiorów ranga Krzeszowa podupadła, a zniszczenia I wojny światowej doprowadziły do odebrania miejscowości praw miejskich. Najważniejszym zabytkiem jest drewniany trzynawowy kościół pochodzący z lat 1727–1728. Gruntowną renowację obiekt przeszedł pod koniec XIX wieku z funduszy rodu Zamojskich. Ciekawa jest również sąsiadująca z nim drewniana dzwonnica. Krzeszów jest jednak najbardziej znany jako ośrodek tradycji smażenia powideł. Rokrocznie we wrześniu organizowana jest impreza zwana Powidlakami. Zbiorowe smażenie powideł oraz poznawanie kulturalno-kulinarnych walorów ziemi krzeszowskiej jest ciekawą propozycją dla odwiedzających. Podczas festiwalu organizowane są kursy kulinarne, zajęcia edukacyjne i licytacje najlepszych produktów.

Rudnik nad Sanem

Miasto jest znane jako centrum tradycji wikliniarskich i koszykarskich. Początki rękodzieła wikliniarskiego sięgają połowy XIX wieku. Wówczas z inicjatywy austriackiego hrabiego nastąpił rozkwit przemysłu wikliniarskiego. Miejscowa ludność wysyłana była nawet na nauki do wiedeńskich szkół plecionkarstwa. W okresie przedwojennym w okolicach Rudnika wikliniarstwem trudniło się około 10 tysięcy osób. Obecnie w mieście działa kilkadziesiąt firm zajmujących się wyrobem przedmiotów z wikliny. Prace miejscowych koszykarzy były podziwiane na festiwalach na całym świecie, w tym na EXPO w Japonii. Na przełomie maja i czerwca organizowane są imprezy związane z propagowaniem tradycji wikliniarskich. Wówczas można podpatrzeć umiejętności wyplatania z wikliny oraz nabyć ciekawe figury czy meble. W 2007 roku w Rudniku założono Centrum Wikliniarstwa. Warto odwiedzić budynek z izbą tradycji oraz salami z ekspozycjami wyrobów z wikliny. Stała wystawa dzieł sztuki z wikliny jest kwintesencją tradycji kultywowanych w Rudniku nad Sanem.

Centrum Wikliniarstwa w Rudniku nad Sanem

ul. Mickiewicza 41
37-420 Rudnik nad Sanem
www.rudnik.pl/wiklina

tel. 15 649 26 12

Ulanów

Miasteczko położone w widłach Tanwi i Sanu słynie z tradycji flisackich. Istniała tu przystań rzeczna, gdzie ładowano towary na statki płynące w dół Wisły, dlatego Ulanów nazywano „małym Gdańskiem”. Ponadto działały tu szkoła flisacka i pracownia szutnicza. Głównym, dość niebezpiecznym zajęciem flisaków było spławianie drewna. Ulanowscy flisacy spływali z drewnem nawet do Gdańska. Spadek opłacalności spływów pojawił się w chwili rozpowszechniania przewozu towarów koleją. Ostatnie zanotowane spływy drewna kontrolowane przez ulanowskich flisaków miały miejsce w latach 60. XX wieku. Obecnie na Tanwi i Sanie można spotkać tratwy, którymi spływają członkowie Bractwa Flisackiego św. Barbary. W 2009 roku w Ulanowie odbył się Międzynarodowy Zjazd Flisaków. W 2014 roku Bractwo wpisano na Listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Organizowane spływy mają niepowtarzalny urok, a podziwianiu piękna przyrody towarzyszy smakowanie dań tradycyjnej kuchni flisackiej. W mieście znajduje się kościół Świętej Trójcy, zwany flisackim, którego początki sięgają XVII wieku, ufundowany przez Zamojskich.

**Bractwo Flisackie
pw. św. Barbary**
Rynek 5
37-410 Ulanów
www.flisacy.ovh.org

tel. 608 667 775

Pałac Leszczyńskich w Baranowie Sandomierskim

Rezydencję wzniesiono w drugiej połowie XVI wieku z funduszy rodziny Leszczyńskich. Po niedługim czasie pałac przeszedł we władanie rodu Lubomirskich. Kolejne dziedziczenia i sprzedaże pałacu doprowadziły do licznych pożarów. Ostatecznie po II wojnie światowej zabytek znalazł się w stanie ruiny. Dopiero władze PRL w latach 50. XX wieku zdecydowały o odbudowie rezydencji. Jest to perła polskiej renesansowej architektury rezydencjonalnej, nazywana „Małym Wawelem”. Rezydencja była kilkakrotnie wykorzystywana jako plenery filmowe. Budowlę wzniesiono na planie prostokąta z rozległym dziedzińcem, który położony jest na wysokości pierwszego piętra ze względu na groźbę wylewania pobliskiej Wisły. Renesansowe loggie i attyki urzekają turystów. Najpiękniejsze detale projektowali wspaniali artyści, tacy jak Santi Gucci czy Tylman z Gameren. W pałacowych komnatach urządzono Muzeum Wnętrz, w którym zgromadzono ciekawe eksponaty, a ich akustyka pozwala na organizację wspaniałych koncertów muzycznych. Obecnie w pałacu mieści się **hotel**. Nocując w królewskich komnatach, można poczuć ducha historii.

ul. Zamkowa 22
39-450 Baranów Sandomierski
www.baranow.com.pl

tel. 15 811 80 39

Radomyśl nad Sanem

Wieś położona jest w pobliżu Wisły i Sanu. Ryneček oraz niskie kamienice świadczą o jej miejskiej przeszłości. Znana jest jednak z tradycji obchodzonych w okolicy w okresie Wielkanocy. W Radomyślu oraz sąsiedniej Woli Rzeczyckiej straż grobowa przywdziewa mundury armii tureckiej z połowy XIX wieku. Ubiór ten został zapożyczony z Ziemi Świętej. Dlatego straż potocznie nazywana jest „Turkami”. Inna z legend dotycząca historii „Turków wielkanocnych” związana jest z wiktorią wiedeńską. Wracający ze zwycięskiej bitwy żołnierze ubrani byli w tureckie stroje, a czas ich powrotu do domu zbiegł się z Wielkanocą. Zgodnie z tradycją w Wielką Niedzielę „Turki” maszerują przez Radomyśl, grając na instrumentach. W ten sposób obwieszczają mieszkańcom o nowinie Zmartwychwstania Pańskiego. Ta wyjątkowa tradycja wielkanocna jest typowa tylko dla terenu położonego w widłach Wisły i Sanu.

Królewskie miasto Sandomierz

Sandomierz należy do najpiękniejszych i najstarszych miast Polski. Zachowało się w nim ponad 120 zabytków architektury z różnych epok oraz średniowieczny układ urbanistyczny miasta z renesansowym ratuszem. Będąc tu, koniecznie trzeba zobaczyć jeden z najstarszych romańskich obiektów ceglanych na terenie Polski – kościół św. Jakuba, oraz katedrę z XIV wieku, zamek królewski (Muzeum Okręgowe), Dom Długosza (Muzeum Diecezjalne) i Collegium Gostomianum z XVII wieku. Warto wejść na szczyt Bramy Opatowskiej, przejść Podziemną Trasę Turystyczną oraz skorzystać z rejsów statkiem po Wiśle. Można wziąć przykład z serialowego ojca Mateusza i zwiedzać miasto z perspektywy dwóch kółek. Poruszając się po szlakach turystycznych, można też podziwiać Góry Pieprzowe, krajobraz nadwiślański oraz kwitnące i owocujące sady, penetrować liczne wąwozy lessowe, jak Wąwóz Królowej Jadwigi, i odkrywać zabytki ukryte w mniejszych i większych miejscowościach.

Centrum Informacji Turystycznej

Rynek 20, 27-600 Sandomierz
www.sandomierz.travel

tel. 15 644 61 05

Punkt Informacji Turystycznej PTTK Oddział w Sandomierzu

Rynek 12, 27-600 Sandomierz
www.pttk-sandomierz.pl

tel. 15 832 23 05
 tel. 15 832 26 82

Zawichost

Zawichost to miasto królewskie położone na wczesnośredniowiecznym szlaku ruskim z zachodniej Europy na wschód, nad historyczną przeprawą przez Wisłę. Do dziś można w nim podziwiać wzniesiony w XIII wieku pofranciszkański kościół św. Jana Chrzciciela – pierwszy klasztor siostr klarysek w Polsce. Prócz niego warto zwrócić uwagę na dwie inne świątynie – barokowy kościół Najświętszej Marii Panny z lat 1738–1740, z elementami romańskimi, oraz kościół Świętej Trójcy pochodzący z XII wieku, przebudowany w XV i XVIII wieku.

Urząd Miasta i Gminy w Zawichoście

ul. Żeromskiego 50
27-630 Zawichost
www.zawichost.pl

tel. 15 836 41 15

Skotniki

Skotniki to niewielka miejscowość, która poszczycić się może dwoma ciekawymi obiektami. Pierwszy z nich to ukryty pośród drzew ceglany kościół św. Jana Chrzciciela z połowy XIV wieku. Drugi to zlokalizowany naprzeciwko świątyni urokliwy dworek typu alkierzowego z XVIII wiek. Budowla położona w parku krajobrazowym o romantycznym charakterze jest jednym z najstarszych w Polsce dworów wzniesionych na sztucznie usypanym terenie. Wciąż wokół niego widoczne są zarysy fosy dawniej otaczającej posiadłość. W jednym z alkierzy zachował się też fryz sgrafitowy z motywem tańczących nimf.

Koprzywnica – klasztor pocysterski

Pocysterski Zespól Klasztorny w Koprzywnicy

ul. Krakowska 78
27-600 Koprzywnica
www.cystersi-koprzywnica.pl

tel. 15 847 62 02

czynne:

- zwiedzanie po zgłoszeniu się w plebanii:
pon.– pt. 10–18

Cystersi w znaczący sposób przyczynili się do rozwoju regionu świętokrzyskiego, a ich klasztory były ważnymi ośrodkami krzewiącymi kulturę, sztukę i naukę. Do Koprzywnicy dotarli w XII wieku i wybudowali tu swoje opactwo. Do chwili obecnej z czworoboku zabudowań klasztornych ocalało tylko skrzydło wschodnie, a w nim późnoromański kapitularz ze sklepieniem krzyżowo-żebrowym. W kościele Najświętszej Marii Panny i św. Floriana również zachowało się wiele detali romańskich oraz sklepienia krzyżowo-żebrowe i fragmenty średniowiecznych polichromii. Na uwagę zasługują ponadto dobudowane w XVIII wieku późnobarokowa fasada z kruchtą oraz wieża na sygnaturkę w kształcie kielicha zwanego kulawką.

Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Sulistawickiej w Sulistawicach

Sanktuarium zwane jest „Sandomierską Częstochową”. Znajduje się w nim cudowny obraz Matki Bożej Bolesnej z 1450 roku, do którego licznie przybywają pielgrzymi. Otaczane kultem malowidło przechowywane jest w kościele w stylu neogotyku angielskiego, wzniesionym w latach 1871–1888. Do zespołu sakralnego sanktuarium należy również mniejszy i starszy kościół, wzniesiony już w XIII wieku, a przebudowany w stylu barokowym około 1600 roku. W jego dawnej zakrystii zobaczyć można izbę pamięci poświęconą oddziałowi Armii Krajowej „Jędrusie”.

Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Sulistawickiej
27-671 Sulistawice 90
www.sulistawice.pl

tel. 15 866 93 62

czynne:

- kościoły otwarte codz. w godz. 7–20
- zwiedzanie wraz z Izbą Pamięci poza godzinami odprawiania mszy świętych

Kościół pokolegiacki św. Józefa

ul. Krakowska 4, 27-640
Klimontów
www.parafia.klimontow.pl

tel. 15 866 15 38

czynne:

- pon.–sob. w godz. 7–16
- poza godzinami
odprawiania mszy świętych
- istnieje możliwość
zwiedzania z
przewodnikiem

Punkt Informacji Turystycznej

ul. Krakowska 19
27-640 Klimontów

tel. 15 865 53 90

czynne:

- pon.–pt. w godz. 8–16

Klimontów

Zbliżając się do miejscowości, już z daleka można dostrzec przepiękną panoramę wsi, nad którą górują wieże i kopuła barokowej kolegiaty św. Józefa. Ta majestatyczna budowla zaprojektowana przez Wawrzyńca Senesa jest jednym z najwspanialszych zabytków sakralnych z XVII wieku w Polsce. Ufundowana w 1643 roku przez Jerzego Ossolińskiego świątynia ma dwuwieżową fasadę i wielką eliptyczną kopułę nad nawą główną. W Klimontowie warto również zobaczyć: poddominikański kościół Najświętszej Marii Panny i św. Jacka z lat 1617–1620, zabudowania dawnego klasztoru ojców Dominikanów, w którym mieści się obecnie liceum ogólnokształcące, oraz neoklasycystyczną synagogę wzniesioną w 1851 roku.

Opatów

W leżącym na Szlaku Bursztynowym Opatowie dawne czasy pozostały wiele ważnych pamiątek. Najcenniejszym zabytkiem miasteczka jest pamiętająca okres romański kolegiata św. Marcina. Świątynia słynie z renesansowego nagrobku Szydłowieckich, ozdobionego płaskorzeźbą z brązu zwaną *Lamentem Opatowskim*. Nieopodal kościoła leży Stare Miasto, gdzie można zobaczyć gmach renesansowego ratusza z przełomu XVI i XVII wieku. Pod kamienicami, wykorzystując dawne piwnice kupieckie, turystom udostępniono Podziemną Trasę Turystyczną o długości 335 metrów. Zwiedzając Opatów, nie można też ominąć klasztoru ojców Bernardynów założonego w XV wieku z barokowym kościołem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Centrum Informacji Turystycznej

pl. Obrońców Pokoju 34
27-500 Opatów
www.opatow.travel

tel. 15 868 13 01

czynne:

- pon.–pt. w godz. 7–15

Podziemna Trasa Turystyczna

pl. Obrońców Pokoju 18
27-500 Opatów

tel. 15 868 27 78

czynne:

- pon.–sob. w godz. 9–17
- niedz. w godz. 11–17

Rytwiany

Relaksacyjno- -Kontemplacyjne Centrum Terapeutyczne

„Pustelnia Złotego Lasu”

ul. Klasztorna 25, 28-236

Rytwiany

www.pustelnia.com.pl

tel. 15 864 77 95

czynne:

- IV–X
pon.–sob. w godz. 8–20,
niedz. w godz. 9–16
- XI–III
pon.–sob. w godz. 8–16,
niedz. w godz. 9–16
- zwiedzanie co 1 godz. tylko
z przewodnikiem

W 1624 roku dla ojców kamedułów kongregacji Monte Corona w pobliżu Rytwian wybudowano zespół klasztorny – Pustelnię Złotego Lasu. Obecnie podziwiać tu można kościół i część zabudowań klasztornych z tak zwanym eremem Tęczyńskiego – jedynym zachowanym domkiem pustelniczym. Od kilku lat odnowiona Pustelnia funkcjonuje jako Relaksacyjno-Kontemplacyjne Centrum Terapeutyczne SPeS. Są tu również galeria kamedulska, muzeum kręconego tutaj serialu Czarne chmury i odrestaurowane ogrody. W restauracji podawane są smaczne dania kuchni klasztornej.

Poza zespołem klasztornym w Rytwianach warto zwrócić uwagę na pałac sięgający swymi korzeniami połowy XIX wieku, który pierwotnie pełnił funkcję magazynu działającej tu cukrowni. Obecnie w usytuowanej w malowniczym parku wyremontowanej rezydencji znajduje się hotel.

Kurozwęki

Pałac w Kurozwękach został zbudowany w drugiej połowie XIV wieku jako jeden z pierwszych murowanych zamków rycerskich w Polsce. Pod koniec XVIII wieku całkowicie przebudowano go w stylu barokowo-klasycystycznym na rezydencję otoczoną malowniczym parkiem. Można tu zwiedzać wnętrza rezydencji wraz z piwnicami oraz przenocować w stylowych wnętrzach. Niecodziennymi atrakcjami są liczące kilkadziesiąt sztuk stado bizonów amerykańskich oraz możliwość spróbowania potraw z ich mięsa. Miłośnicy aktywnego wypoczynku mogą pojechać rowerem, konno, przemierzyć kilkusetmetrowy labirynt w kukurydzy, a dzieci pobawić się na placu zabaw i obejrzyć zwierzęta w minizoo.

Zespół Pałacowy Sp. z o.o.

Kurozwęki, ul. Zamkowa 3
28-200 Staszów
www.bizony.com
www.kurozweki.com

tel. 15 866 72 72 i 36

czynne:

- w sezonie V–X w godz. 9–18
- poza sezonem XI–IV w godz. 10–16

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe

Budzący zachwyt i zdumienie zamek Krzyżtopór należał do najbardziej oryginalnych i niezwykłych budowli w Polsce. Wybudowany przez Krzysztofa Ossolińskiego w latach 1621–1644 według projektu Wawrzyńca Senesa palazzo in forteca (pałac w fortecy) miał ośnić współcześnie mu żyjących. Tak powstał obiekt wzniesiony na wzór kalendarza, który miał: 365 okien (ile dni w roku), 12 sal (ile miesięcy), 52 komnaty (ile tygodni) i 4 wieże (ile pór roku). O świetności i przepychu rezydencji świadczyły również elementy jej wyposażenia, takie jak akwarium z egzotycznymi rybami zamiast stropu sali jadalnej czy marmurowe żłoby i kryształowe lustra w stajniach.

**Instytucja Kultury
Zamek Krzyżtopór
w Ujeździe**

Ujazd 73
27-570 Iwaniska
www.krzyztopor.org.pl

tel. 15 860 11 33

czynne:

- IV–IX w godz. 8–20
- X w godz. 8–17
- XI–III w godz. 8–16

Szydłów – polskie Carcassonne

Szydłów, określany również mianem polskiego Carcassonne, stanowi perłę architektoniczną regionu i urzeka przybywających tu turystów. W połowie XIV wieku z rozkazu Kazimierza Wielkiego wzniesiono tu wapienne mury wraz z zamkiem i trzema bramami. Po dziś dzień w Szydłowie podziwiać można resztki fosy, murów, Bramę Krakowską, Salę Rycerską, Skarbczyk, w którym znajduje się muzeum, synagogę oraz zabytkowe kościoły. Dziedziniec zamkowy, zwłaszcza latem, stanowi doskonałą arenę dla turniejów rycerskich oraz Święta Śliwki, z której uprawy słyną miejscowość i okolica.

Punkt Informacji Turystycznej Gminne Centrum Kultury

ul. Targowa 3
28-225 Szydłów
www.szydlow.pl
www.gckszydlow.pl

tel. 41 354 53 13

Muzeum w Skarbczyku

ul. Szkolna 8
28-225 Szydłów
www.szydlow.pl

tel. 41 354 53 13

czynne:

- IV–VI
pon.–niedz. w godz. 10–18
- VII–VIII
pon.–pt. w godz. 10–19,
sob.–niedz. w godz. 9–19
- IX–XI
pon.–niedz. w godz. 10–18
- XII–III
pon.–pt. w godz. 10–17,
sob.–niedz. w godz. 10–15
- w okresie zimowym
zwiedzanie po uprzednim
kontakcie telefonicznym

Staszów i okolice

Staszów to miasto, które zachowało układ architektoniczny z XVII wieku. Jego sercem jest rynek wraz z ratuszem z XVIII wieku – dawnymi kramnicami. Niedaleko stoją dwa interesujące kościoły – sanktuarium św. Jana Pawła II i zabytkowy kościół św. Bartłomieja z XIV wieku. W świątyni należy zwrócić uwagę na bogate sztukaterie w prezbiterium oraz manierystyczną kaplicę Tęczyńskich z XVII wieku. Zaledwie 3 kilometry od miasta znajduje się Golejów – kompleks kilkudziesięciu niewielkich jeziorok krasowych i oczek wodnych otoczonych lasami. Nad największym z nich – Dużym, zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe oraz punkty gastronomiczne. To doskonałe miejsce aktywnego wypoczynku dla amatorów zarówno wycieczek rowerowych, pieszych, jak i wędkowania.

Lokalna Organizacja Turystyczna

„Czym Chata Bogata”
ul. Parkowa 6
28-200 Staszów

tel. 508 497 133

Urząd Miasta i Gminy Staszów

ul. Opatowska 31
28-200 Staszów

tel. 15 864 83 05 i 04

Kontakt dla turystów: Biuro Promocji i Informatyki UMiG Staszów

tel. 15 864 83 88 i 92
Koło Grodzkie PTTK Staszów
tel. 604 220 998

Królestwo rowerowe
Ziemia
Sandomierska
i Dolina
Dolnego Sanu

Wycieczki

długość: 33 km
nawierzchnia:
• w całości drogi asfaltowe

Trasa nieoznakowana

typ wycieczki: turystyczna
poziom trudności:
dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:
• bez zwiedzania: 3 godz.
• ze zwiedzaniem: 5 godz.

Po ziemi leżajskiej

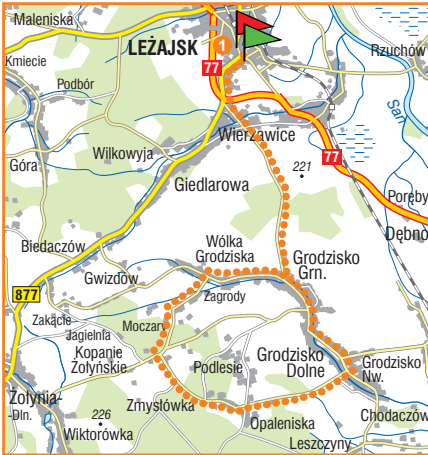
Propozycja wycieczki pozwala na zobaczenie urokliwych zakątków ziemi leżajskiej oraz poznanie wyjątkowej historii tej części województwa podkarpackiego. Trasa rozpoczyna się w miejscu dla jednych słynącym z kultu cadyka Elimelecha, dla drugich – z organów, a dla jeszcze innych związanym z nazwą jakże popularnego napoju...

Trasa: Leżajsk (0 km) – Giedlarowa (1 km) – Grodzisko Górne (8 km) – Grodzisko Dolne (10,5 km) – Opaleniska (15,5 km) – Zmysłówka (16,5 km) – Wólka Grodziska (22,5 km) – Grodzisko Górne (25 km) – Giedlarowa (32 km) – Leżajsk (33 km)

Trasa rozpoczyna się w Leżajsku mieście, które jest bardzo ważnym punktem pielgrzymkowym zarówno dla żydów ortodoksyjnych, jak i katolików.

Z Leżajska trasa biegnie na krótkim odcinku przez Giedlarowę do Grodziska Górnego. Pokonując ten fragment wycieczki, po lewej stronie można zobaczyć pola, na których jest uprawiany tytoń. Następną miejscowością na szlaku jest usytuowane na skraju regionów etnograficznych: lasowickiego, łańcuckiego i przeworskiego – Grodzisko Dolne. Takie wyjątkowe położenie przyczyniło się do rozwoju lokalnego folkloru. Dalej należy kierować się na miejscowości Opaleniska i Zmysłówka.

Wycieczkę warto nieco wydłużyć – można skierować się na północ (około 2 km), aby ujrzeć jeden z najcenniejszych zabytków tego typu w Polsce i Europie – organy w bazylice Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w klasztorze Bernardynów.

Warianty trasy

Ten fragment trasy bez wątpienia jest najbardziej atrakcyjny pod względem krajobrazowym. Na skrzyżowaniach dróg należy zwracać uwagę na drogowaskazy z nazwami kolejnych miejscowości. Po przejechaniu około 25 kilometrów zamyka się pętlę na skrzyżowaniu w Grodzisku Górnym. Dalej trasa powieliła się z tą, która prowadziła w przeciwnym kierunku i kończy się w punkcie startu.

1 Leżajsk – miasto pielgrzymkowe dla żydów ortodoksyjnych i katolików. Przed II wojną światową część jego mieszkańców stanowili żydzi. W wyniku zawieruchy wojennej po społeczności żydowskiej zostały wspomnienia najstarszych mieszkańców i kirkut.

- Grób cadyka Elimelecha – co roku żydzi z całego świata pielgrzymują do grobu słynnego cadyka – mędrca i przywódcy duchowego polskich chasydów.
- Bazylika Zwiastowania Najświętszej Marii Panny i klasztor Bernardynów – Sanktuarium

Matki Boskiej Pocieszenia – miejsce pielgrzymek i bazylika mniejsza, budynek klasztorny i system obwarowań z basztami. W świątyni znajdują się jedne z najpiękniejszych i najcenniejszych organów w Polsce i Europie. Jest tu organizowany Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej.

- Muzeum Ziemi Leżajskiej – muzeum z ekspozycją browarniczą i wystawą etnograficzno-zabawkarską.

Atrakcje na trasie

długość: 29,5 km

nawierzchnia:

- drogi asfaltowe: około 85%
- drogi szutrowe i gruntowe: 15%

Trasa częściowo oznakowana

- trasa na krótkim odcinku pokrywa się ze szlakiem powiatu niżańskiego i trasą rowerową *Wyprawa do leśnego skarbcza*
- pozostała część nieoznakowana

typ wycieczki: turystyczna

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 2 godz. 20 min
- ze zwiedzaniem: 3 godz. 50 min

Żołnierskim szlakiem pułkownika Zieleniewskiego

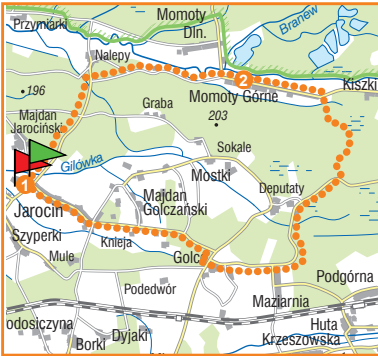
Wycieczka jest bardzo dobrą propozycją dla rowerzystów, którzy chcą połączyć poznawanie historii z urokliwymi zakątkami Lasów Janowskich. Wybierając tę właśnie propozycję, można poznać wojenne dzieje tego terenu. W Momotach Górnych znajduje się tablica informacyjna, która przybliży historię grupy Wojska Polskiego pułkownika Zieleniewskiego. W tej samej miejscowości można również zobaczyć niezwykłą świątynię.

Trasa: Jarocin (0 km) – Bukowa (7 km) – Momoty Górne (11 km) – Deputaty (17,5 km) – Maziarnia (20,5 km) – Majdan Golczański (25,5 km) – Jarocin (29,5 km)

Wycieczkę rozpoczyna się w Jarocinie pod kościołem Matki Bożej Bolesnej i św. Antoniego. Opuszcza się parking z lewej strony i po dotarciu do skrzyżowania skręca w prawo. W pobliżu znajduje się zalew na rzece Gilówka. Dalej droga prowadzi przez las do wyjątkowej miejscowości – Momoty Górne. Przy końcu miejscowości skręca się w prawo na drogę gruntową, która będzie dalej przez las. Kolejne miejscowości na trasie to Deputaty i Majdan Gorczański. Trasę kończy się w punkcie startu.

W Momotach Górnych warto wydłużyć nieco wycieczkę i pojechać do miejscowości Szklarnia, aby zobaczyć ostoję konika biłgorajskiego. Stąd blisko do kolejnego miejsca związanego z tragiczną historią regionu – Porzytowego Wzgórza. Odegrała się tam największa na ziemiach polskich bitwa partyzancka II wojny światowej.

1 Jarocin – kościół Matki Bożej Bolesnej i św. Antoniego oraz pomnik księdza Marcina Kędzierskiego upamiętniający męczeńską śmierć kapłana z rąk hitlerowców. W pobliżu znajduje się urokliwy zalew powstały na rzece Gilówka, przyciągający mieszkańców i turystów. Zbudowano tu scenę plenerową, altanki i drewniane molo. Zbiornik cieszy się coraz większą popularnością.

2 Momoty Górne – wioska nazwana wcześniej Grójec lub Gruje, założona w XVIII wieku na terenie ordynacji rodu Zamoyskich.

- Grupa Zieleniewskiego – z okolicami związana jest postać pułkownika Zieleniewskiego i jego żołnierzy. W okolicznych lasach walczyli oni zarówno z Wehrmachtem, jak i Armią Czerwoną. Ze względu na swoje ciężkie położenie, grupa Zieleniewskiego została zmuszona do kapitulacji. Pojmanych oficerów zamordowano w Katyniu, a większość żołnierzy wysłano do sowieckich łagrów w głąb ZSRR.
- Drewniany kościółek – jest z nim związana wyjątkowa historia. Świątynia pierwotnie była zbyt mała, aby pomieścić wszystkich

wiernych. Władze komunistyczne nie pozwalały na jej rozbudowę. Trafił się jednak wyjątkowy proboszcz, ksiądz Kazimierz Piñciurek, który postanowił, że sam wybuduje prawdziwy kościół. Bez zezwoleń, planów, funduszy i fachowców, nie znając się na sztuce budowlanej, zabrał się do pracy. Dzięki ogromnej pracowitości i determinacji udało mu się postawić niepozorny kościółek, w którego wnętrzu są ozdoby, dekoracje i rzeźby wykonane przez niezwykłego proboszcza.

długość: 34 km

nawierzchnia:

- nawierzchnia asfaltowa: 53%
- znakowany szlak Green Velo: 47%

Trasa oznakowana

- oznakowanie według standardów PTTK w kolorze niebieskim
- na 16 km z Iwanisk aż do Klimontowa rozpoczyna się trasa znakowanym szlakiem rowerowym Green Velo

typ wycieczki: turystyczna

poziom trudności:

dla początkujących

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 3 godz.
- ze zwiedzaniem: 6 godz. 30 min

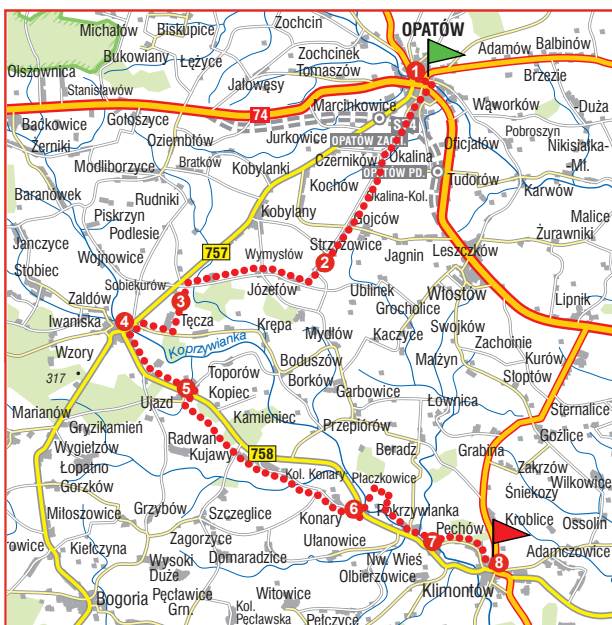
Na szlaku zamków i rycerzy

Tajemnice opatowskiej trasy podziemnej, monumentalne kościoły, urokliwe pałace i legendarny zamek Krzyżtopór! Warto dać się porwać w wir historii związanej z powstawaniem architektonicznych perełek, tworzeniem dzieł polskiej literatury oraz chlubnej pamięci o walkach narodowo-wyzwoleńczych. Zabytki wkomponowane w malownicze krajobrazy, pasy pól, doliny rzeczne i zagajniki sprawiają, że każdy uleگا urokowi ziemi sandomierskiej.

Trasa: Opatów (0 km) – Czerników (3 km) – Strzyżowice (7 km) – Wymysłów (10,5 km) – Sobiekurów (11,5 km) – Iwaniska – (16 km) – Ujazd (19,5 km) – Schabówek (21,5 km) – Kujawy (23,5 km) – Konary (26 km) – Pokrzywianka (30,5 km) – Górki Klimontowskie (31,5 km) – Klimontów (34 km)

Wycieczkę rozpoczyna się w Opatowie wyjazdem z miasta spod Bramy Warszawskiej wzdłuż parkingu, następnie skręca w prawo do placu Obrońców Pokoju (rynek). Objężdża się cały plac i przed budynkiem Urzędu Miasta skręca w ulicę Słowackiego. Po wyjeździe z miasta drogę wyznacza niebieski szlak rowerowy. W Czernikowie Opatowskim na rozjeździe trasa prowadzi w lewo, w kierunku mostu na rzece Kani. Trzeba uważać, aby na kolejnym rozjeździe za Czernikowem Karskim kierować się w stronę przystanku i skręcić w lewo do Strzyżowic. Po drodze minąć kościół św. Bartłomieja. Przy najbliższej kapliczce należy trzymać się drogi, a przy kolejnej skręcić w prawo i w Wymysłowie przejechać

obok kamieniołomów. Przed Iwaniskami dojeżdża się aleją lipową do Planty, potem mija neogotycki kościół św. Katarzyny i na skrzyżowaniu ulic Klimontowskiej i Słodowej wjeżdża na szlak Green Velo. Trasa prowadzi do zamku Krzyżtopór w Ujeździe, a następnie przez miejscowości Konary i Gorki Klimontowskie. Do Klimontowa wjeżdża się od strony doliny rzeki Koprzywianki.

- 1 Opatów** – w czasach I Rzeczypospolitej miejsce sejmików wojewódzkich.
  - Podziemna Trasa Turystyczna po piwnicach wydrążonych w lessie.
  - Romańska kolegiata św. Marcina.
  - Zabytkowy rynek z kamieniczkami.
- 2 Strzyżowice** – w okolicy kościół św. Bartłomieja z XVIII wieku.
- 3 Planty** – aleja lipowa do nieistniejącego dworu.
- 4 Iwaniska** – neogotycki kościół św. Katarzyny.
- 5 Ujazd** – zamek Krzyżtopór z XVII wieku. Obiekt budowany na zasadzie kalendarza. Dziś w ruinie.
- 6 Konary** – pomnik upamiętniający bitwę stoczoną podczas I wojny światowej.
- 7 Górkę Klimontowską** – pałac Ledóchowskich z XIX wieku.
- 8 Klimontów**
  - Kolegiata św. Józefa.
  - Kościół św. Jacka i klasztor poddominikański.

długość: 23,6 km

nawierzchnia:

- nawierzchnia asfaltowa: 70% (o niskim natężeniu ruchu samochodowego)
- drogi gruntowe i szutrowe: 30%
- kostka ażurowa (okolice rezerwatu Góry Pieprzowe): około 1 km
- Sandomierz–Nowe Kichary: drogi gruntowe i szutrowe
- Dwikozy–Kamień Łukawski: wzdłuż torów kolejowych droga częściowo gruntowa.

Trasa oznakowana o charakterze pętli.

- bezpośredni wjazd ze szlaku Green Velo wzdłuż bulwaru nad Wisłą u podnóża zamku królewskiego
- oznakowanie według standardów PTTK w różnych kolorach:
  - Sandomierz – droga krajowa 77: czarny, niebieski, żółty
  - droga krajowa 77 – Nowe Kichary: niebieski, czarny
  - Nowe Kichary–Dwikozy: niebieski, żółty
  - Dwikozy–Kamień Łukawski: czerwony szlak pieszy

typ wycieczki: turystyczna
poziom trudności: dla początkujących

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 2 godz. 30 min
- ze zwiedzaniem (bez zabytków Sandomierza): 3 godz. 30 min

Sandomierskie tajemnice

Sandomierz to miasto inspirujące twórców i artystów, zachwycające unikatowością zabytków i osobliwościami przyrody. Do zabytkowych kościołów prowadzą lessowe wąwozy, Wisła niczym szal otula skarpy sandomierskie, a urokliwe uliczki zabytkowego centrum prowadzą do przyrodniczo ciekawych miejsc. Warto poznać okolice Sandomierza – miejscowości o bogatej historii, Góry Pieprzowe z rosarium i chronionymi gatunkami ptaków, spróbować owoców z sandomierskich sadów – po prostu dać się porwać sandomierskim tajemnicom...

Trasa: Sandomierz (parking w pobliżu Bramy Opatowskiej, 0 km) – Sucharczów – Sucha (4,5 km) – Nowe Kichary (7,5 km) – Dwikozy (11,5 km) – Mściów (14,5 km) – Kamień Łukawski (18 km) – Sandomierz (23,6 km)

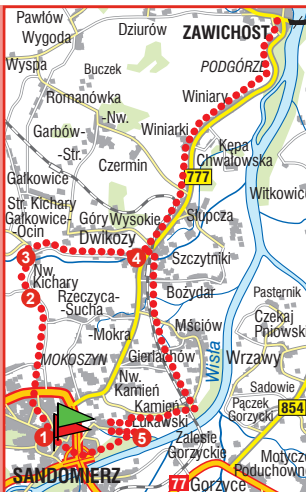
Wycieczkę rozpoczyna się na parkingu w okolicy Bramy Opatowskiej. Następnie wyjeżdża czarnym szlakiem obok zespołu klasztornego. Po opuszczeniu zabytkowego centrum trzeba kierować się do skrzyżowania z drogą krajową nr 77. Ulica Lipowa wprowadza trasę z niewielkimi przewyższeniami w klimat Sandomierszczyzny – pełnej pól, łąk i sadów ze smakowitymi owocami. Przy trasie, na szczycie rozległego wzniesienia widać latarnię chocimską, a przed Nowymi Kicharami ruiny kaplicy.

Trasa prowadzi wzdłuż rzeki Opatówki wśród sadów i rozległych winnic. W Dwikozach trzeba minąć kapliczkę. Można przedłużyć wycieczkę do Zawichostu [wariant]. Przejeżdżając przez most na rzece Opatówce, warto zwrócić uwagę na kościół na wzniesieniu. Przez Mściów wzdłuż

Dwikozy–Zawichost–Dwikozy**(20 km, odcinek drogą wojewódzką 777)**

W Dwikozach warto przedłużyć wycieczkę do Zawichostu przez Słupczę i Winiary. Trasa prowadzi drogą asfaltową w sąsiedztwie Wisły. W Zawichostie, który swoim rodowodem sięga średniowiecza, znajdują się liczne zabytki kultury materialnej: kościół św. Jana Chrzciciela z XIII wieku, kościół parafialny Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oraz kościół parafialny świętej Trójcy. Przy ulicy Leonarda warto zobaczyć kamienny obelisk służący do pomiaru stanu wody na Wiśle, pochodzący jeszcze z czasów zaboru rosyjskiego, przenoszący wysokość nad poziom Morza Bałtyckiego i wykorzystywany do pomiaru stanu wody na Wiśle.

Warianty trasy

torów kolejowych dociera się do Kamienia Łukawskiego, następnie trasa o znacznych przewyższeniach terenu prowadzi w okolice Gór Pieprzowych. U podnóża rezerwatu znajduje się wiata (można odpocząć). Warto podejść czerwonym szlakiem na szczytowe partie rezerwatu. Okolica zachęca do dłuższego pobytu ze względu na wspaniały widok na Sandomierz i starorzecza Wisły. Do miasta wjeżdża się wałami przeciwpowodziowymi w sąsiedztwie Wisły, poniżej obwodnicy miasta obok giełdy rolnej, a następnie ulicą Browarną w kierunku miejsca startu. Na turystów czeka tu zwiedzanie miasta o ponad 120 zabytkach z różnych epok!

1 Sandomierz – Stare Miasto

- Brama Opatowska, zespół klasztorny benedyktynek z XVII w., podziemna trasa turystyczna, katedra, zamek królewski, zabytkowy rynek.

2 Nowe Kichary – ruiny kaplicy św. Rocha z XVII wieku.**3 Dolina rzeki Opatówki – sady i rozległe winnice. Dolina nosi ślady niezwyklej przeszłości geologicznej, które można zauważyć w kamieniołomach, skarpach i odkrywkach. Uwagę przykuwają piwnice wydrążone w lesie należące do Winnicy Sandomierskiej.****4 Dwikozy – kapliczka z XIX wieku, na wzniesieniu kościół św. Andrzeja Boboli i św. Antoniego Pustelnika z XX wieku.****5 Góry Pieprzowe – jest to pasmo wzgórz zbudowanych z łupków kambryjskich powstałych 500 milionów lat temu. Kolorem i wyglądem przypominają rozsypane ziarna pieprzu. U podnóża rezerwatu znajduje się tablica z mapą Gór Pieprzowych.**

Atrakcje na trasie

długość: 38,9 km

nawierzchnia:

- drogi asfaltowe: około 81%
- drogi szutrowe: 1,7 km
- drogi gruntowe: wzdłuż zielonego szlaku pieszego za Wielowsią (około 2,1 km) i za Zakrzowem (około 1,6 km)
- drogi brukowana i gruntowa: tarnobrzeski park w dzielnicy Dzików (kilkadziesiąt metrów)
- płyty betonowe: za przeprawą promową przez Wisłę (około 1 km)
- trudniejszy zjazd: po przejechaniu odcinka zielonego szlaku pieszego (około 1,5 km)

Trasa częściowo oznakowana

- w większości prowadzi oznakowanymi szlakami pieszymi i rowerowymi od parkingu: Green Velo
- oznakowanie według standardów PTTK w różnych kolorach:
  - za Wielowsią – Tarnobrzeg: zielony szlak pieszy
  - od Skotnik możliwość powrotu do Sandomierza zielonym szlakiem rowerowym lub szlakiem Green Velo
- (uwaga) część trasy Wielowieś: zielony szlak pieszy (1,5 km), Cieszycza–Skotniki (około 4 km): drogi nieoznakowane
- za klasztorem Dominikanów w Tarnobrzegu: Tarnobrzeska Droga św. Jakuba (symbol złotej muszli św. Jakuba na błękitnym tle)

typ wycieczki: turystyczna

poziom trudności:

dla średnio zaawansowanych

czas przejazdu:

- bez zwiedzania: 3 godz.
- ze zwiedzaniem: 5 godz.
30 min

Sandomierz i Tarnobrzeg – perty po dwóch stronach Wisły

Urokliwa wycieczka wzdłuż doliny Wisły pozwala zapoznać się z pięknem architektury i bogactwem przyrodniczym nad królową polskich rzek. Już na samym początku podziwiać można panoramę Sandomierza z bryłą katedry, gotyckim Domem Długosza i monumentalnym Collegium Gostomianum. Drogami wśród pól dociera się do miasta Tarnobrzega, w którym olśniewa odwiedzających zamek możnego rodu Tarnowskich. Na trasie kolejną niecodzienną atrakcją jest przeprawa promowa przez Wisłę. Warto w czasie wycieczki zwiedzić również kościół w Skotnikach i przejechać przez sandomierskie sady.

Trasa: Sandomierz (pod zamkiem, 0 km) – Wielowieś (8,5 km) – Sielec (11,5 km) – Zakrzów (14 km) – Tarnobrzeg (18 km) – Ciszycza (23 km) – Świeżyce (24 km) – Skotniki (27 km) – Bogoria Skotnicka (29 km) – Ostrołęka (32 km) – Koćmierzów (36 km) – Sandomierz (38,9 km)

Wycieczka rozpoczyna się na parkingu przy spichlerzu. Szlak Green Velo prowadzi malowniczą drogą z widokiem na katedrę, Dom Długosza i Collegium Gostomianum, a następnie następnie przez most na drugi brzeg Wisły. Na skrzyżowaniu ulic Flisaków i Hołowniczej skręca w lewo, a trasa wycieczki kieruje się w prawo w ulicę Portową, dalej w ulicę Zarzekowice, gdzie widać już znaki szlaku żółtego. Droga asfaltowa doprowadza do Wielowsi, którą opuszcza się ulicą Długą (bez szlaku). Na końcu drogi należy skręcić w lewo i pojechać zielonym szlakiem pieszym. Gruntowa droga wiodąca wałami przeciwpowodziowymi pozwala podziwiać Dolinę Wisły chronioną w ramach sieci Natura 2000.

- Zainteresowani zwiedzaniem zabytków sakralnych mogą z Ciszycy udać się Tarnobrzeską Drogią św. Jakuba do Koprzywnicy, skąd zielonym szlakiem powrócić do Skotnik (wariant dłuższy o około 6 km). W Koprzywnicy znajduje się zabytkowe pocysterskie opactwo z XII wieku.
- Istnieje możliwość nieznaczniejszego skrócenia trasy (około 2 km) zielonym szlakiem pieszym i omińnięcia przejazdu przez Wielowieś.

Warianty trasy

Następnie wjeżdża się do Tarnobrzega – Dzikowa. Na trasie znajduje się Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzeg mieszczące się w zamku oraz Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego. Szlak zielony opuszcza się przy klasztorze Dominikanów. Dalszą drogę wskazują znaki Tarnobrzeską Drogi św. Jakuba. W Ciszycy należy opuścić szlak pielgrzymkowy i przy figurze skręcić w prawo (bez oznakowania), wkrótce w lewo (około 750 m) i tak dotrzeć ze Świątyni do Skotnik, gdzie pojawia się szlak Green Velo. Wycieczkę można zmodyfikować podążając zielonym szlakiem rowerowym aż do Ostrołęki, gdzie ponownie spotyka się znaki Green Velo, po których wraca się do Sandomierza.

1 Sandomierz – Stare Miasto

2 Tarnobrzeg

- klasztor Dominikanek – zabytek z XIX wieku, obok ciekawy kościół parafialny.
- kościół św. Gertrudy i św. Michała Archanioła
- Muzeum Polskiego Przemysłu Siarkowego, Oddział Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega w Dzikowie
- Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzeg w zamku w Dzikowie – dawna rezydencja rodu Tarnowskich, otoczona malowniczym parkiem. Można tu zapoznać się z ekspozycją muzealną.
- klasztor Dominikanów

3 Obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły

4 przeprawa promowa na Wiśle

5 Skotniki – gotycki kościół św. Jana Chrzciciela z XIV wieku ze średniowiecznymi polichromiami, prawdziwa perła architektury oraz dworek typu alkierzowego z XVIII wieku, położony w parku krajobrazowym o romantycznym charakterze.

Atrakcje na trasie

Muzeum Ziemi Leżajskiej –

Informacja Turystyczna

ul. Mickiewicza 20a

37-300 Leżajsk

tel. 17 240 22 35

informacja@muzeum-lezajsk.pl

www.muzeum-lezajsk.pl

Centrum Informacji Turystycznej

Rynek 20

27-600 Sandomierz

tel. 15 644 61 05

www.sandomierz.travel

Punkt Informacji Turystycznej – Oddział PTTK

Rynek 12

27-600 Sandomierz

tel. 15 832 23 05

tel. 15 832 26 82

www.pttk-sandomierz.pl

